

Aan:
de heer J.J. Moes

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 6 juli 2021

Ons kenmerk 27/5.18/2021001118

Behandeld door team Landelijk Gebied (0592) 36 55 55

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over de rapporten van de Universiteit Antwerpen, gemaakt in opdracht van de provincie Drenthe, in relatie tot het artikel "Overheid houdt grootste stikstofbron buiten stikstofbeleid" van het blad STAF (Stichting Agri Facts)

Geachte heer Moes,

In uw brief van 14 juni 2021 stelde u een aantal vragen over de rapporten van de Universiteit Antwerpen, gemaakt in opdracht van de provincie Drenthe, in relatie tot het artikel "Overheid houdt grootste stikstofbron buiten stikstofbeleid" van het blad STAF (Stichting Agri Facts). Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is het college bekend met de publicaties in media en met de genoemde rapporten?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is de reden dat de rapporten nooit openbaar zijn geworden en niet zijn gedeeld met de Staten?

Antwoord 2

De rapporten uit 2010 en 2014 betroffen een interne ijkking van de resultaten van het Landelijke meetnet Flora. En worden ook gebruikt voor de gebiedsverkenningen stikstof. Dergelijke rapporten worden (in de regel) niet actief gepubliceerd, maar zijn wel openbaar.

Wij bekijken momenteel op welke wijze wij dit soort rapporten, die dienen als brondocument, kunnen publiceren.

De data uit het meetnet Flora zijn met u gedeeld in de Voortgangsrapportage Natuur Drenthe van 2019: Voortgangsrapportage natuurkwaliteit Drenthe 2019 - Provincie Drenthe en beschikbaar als afgeleide voor vermisting, verdroging, verzuring én ammoniakvergiftiging in feiten en cijfers. Aanvullend worden de gegevens gebruikt voor de gebiedsverkenningen stikstof.

Voor de rapportage uit 2018, zie de beantwoording van vraag 3.

Vraag 3

Wat is gedaan met de aanbevelingen van het Rapport van universiteit van Antwerpen uit 2018?

Antwoord 3

De huidige werkwijze is grotendeels in overeenstemming met de aanbevelingen. Zo worden in het meetnet verdroging op de locaties van de grondwatermeetpunten ook vegetatieopnamen gedaan. Het bodemkwaliteitsmeetnet wordt slechts incidenteel bemonsterd, omdat de kwaliteit van de bodem niet zo snel verandert. Daar waar de bemonstering wel is uitgevoerd, wordt deze afgestemd op andere meetnetten. Het grondwaterkwaliteitsmeetnet richt zich op de diepere grondwaterkwaliteit op 10 en 25 meter beneden maaiveld. Hier is integratie niet zinvol.

De vegetatiemeetpunten zijn uitgebreid, waarmee wij voor Drenthe een dekkend én significant beeld kunnen krijgen van ontwikkelingen op de verschillende habitattypen. Voor het samenvoegen van databases hebben wij de adviezen onderzocht op werkbaarheid, maar gezien de verhouding van een hoge kostenpost versus beperkt resultaat voor beleidsuitvoering aanvullend op de gegevens die wij nu al hebben, hebben we deze aanbeveling niet overgenomen.

Vraag 4

De laatste zin van de aanbevelingen: "De resultaten zullen van belang zijn voor diverse beleidsvelden en daarbij belangrijke input geven aan invulling van het natuur- en milieubeleid". Is het college het met de VVD fractie eens dat deze aanbeveling van groot belang is voor de gebiedsgerichte aanpak waar de provincie Drenthe op dit moment mee bezig is?

Antwoord 4

Wij zijn het eens met de stelling dat goede metingen van groot belang zijn voor het uitvoeren van ons beleid in een gebiedsgerichte aanpak.

Vraag 5

Is het college het eens met de conclusie van stichting Agrifacts dat: Uit metingen in 286 Drentse natuurbodems blijkt dat de hoeveelheid stikstof die de natuur zelf vastlegt, de stikstofdepositie vele malen overtreft? En zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Wij hebben kennisgenomen van het artikel van Stichting Agrifacts (STAF). STAF heeft ervoor gekozen om het artikel niet vooraf met ons af te

stemmen. Dit heeft ertoe geleid dat het onderzoek onjuist geïnterpreteerd is en verkeerde conclusies zijn getrokken.

Citerend uit onze Drentse respons d.d. 15 juni 2021:

"Als voorbeeld gebruiken we de grafiek uit figuur 3 van STAF. Hier wordt de verhouding tussen de in de bodem aanwezige koolstof (C) en stikstof (N) in de geanalyseerde bodem weergegeven onder de noemer 'Aanvoer voedingsstoffen (stikstof) vanuit de bodemvoorraad'. Dit is onjuist. Het gaat hier namelijk niet om aanvoer van stikstof, maar om de beschikbaarheid van stikstof, ook wel de labiliteit genoemd. Het gaat dus niet om de hoeveelheid stikstof, maar of de stikstof beschikbaar is voor planten. Beschikbaarheid voor planten wordt geremd door allerlei factoren, bijvoorbeeld door een hoge waterstand zoals in veenbodems."

Vraag 6

Deelt het college de conclusie van Agrifacts dat het nemen van bronmaatregelen om de depositie te verlagen geen enkele zin heeft? Zo nee waarom niet?

Antwoord 6

Zie antwoord op vraag 5. Het nemen van bronmaatregelen is een onmisbaar onderdeel van de aanpak van de stikstofproblematiek, conform alle door het Rijk en onszelf eerder opgestelde beleidsdocumenten hierover.

Vraag 7

Zouden de uitkomsten van de metingen niet nader bestudeerd en geanalyseerd moeten worden om het provinciale stikstof- en natuurbeleid hier op aan te passen?

Antwoord 7

Zie onze eerdere antwoorden. De gegevens wordt gebruikt bij de gebiedsverkenningen stikstof.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

md/coll.

STATENFRACTIE DRENTHE

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe ,

Assen, 14 juni 2021

Onderwerp: schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van Orde Vergadering Provinciale Staten

Betreft rapporten Universiteit Antwerpen gemaakt in opdracht van de Provincie Drenthe.

Geachte voorzitter,

Afgelopen week zijn er in de media artikelen gepubliceerd naar aanleiding van een Wob verzoek van FDF Drenthe om de, in opdracht van provincie Drenthe, uitgevoerde onderzoeken van de Universiteit van Antwerpen, uit 2010, 2014 en 2018 openbaar te maken.

De VVD fractie heeft de rapporten '013 R 167 (2010)' , 'Ecobe 015 R183 (2014)' en het rapport 'Afstemming van meetgegevens voor grondwater, bodem en vegetatie van de provincie Drenthe (maart 2018)' van de Universiteit Antwerpen gelezen en heeft hier de volgende vragen over.

1. Is het college bekend met de publicaties in media en met de genoemde rapporten?
2. Wat is de reden dat de rapporten nooit openbaar zijn geworden en niet zijn gedeeld met de Staten?

Aanbevelingen voor implementatie uit Rapport van Universiteit Antwerpen (2018)

Op basis van de analyse van de bestaande meetnetten en de voorgestelde integratieslag van de meetnetten komen we tot de volgende aanbevelingen:

- *Op korte termijn een database op te zetten en te vullen waarin de metadata worden opgeslagen en beheerd. Voor meer specifieke aanbevelingen wordt verwezen naar paragraaf 4.4.*
- *Op korte termijn databases opzetten voor opslag van meetgegevens. Voor meer specifieke aanbevelingen wordt verwezen naar paragraaf 4.4. De provincie is hiermee al bezig.*
- *Op korte termijn in detail protocollen aanvullen voor nieuwe variabelen met betrekking tot veldopname, monsternamen, voorbehandeling en conserveren van monsters en laboratorium-analysen van monsters. Deze aanvulling sluit aan op reeds bestaande protocollen die worden toegepast (Platform meetnetbeheerders bodem- en grondwaterkwaliteit 2008). Zulke protocollen dragen bij aan betere kwaliteit van de te verzamelen gegevens en maken uitbesteding van monitoring makkelijker.*
- *Op korte termijn in detail protocollen uitwerken c.q. updaten voor validatie en opslag van metadata en meetgegevens.*

- *Op korte termijn bestaande data die verspreid zijn over meerdere files samenvoegen in databases voor opslag van gegevens.*
- *In de loop van 2018 aan het LMF meetpunten toekennen aan onderbedeelde habitattypen (zie paragraaf 3.3.2) ten einde streefaantallen per habitattype voor het Provinciaal Meetnet Abiotiek Natuur (PMAN) te realiseren. De metadata gegevens moeten hiervoor worden geupdate.*
- *Nieuwe meetpunten voor vegetatie-opnamen installeren voor locaties waarvoor dit in het metadatabestand van het geïntegreerde meetnet wordt aangegeven. Dit betreft een aantal meetpunten die voor habitattype zijn onderbedeeld, overgenomen meetpunten van het Meetnet Verzuring (MVZ) en overgenomen meetpunten van het Meetnet bodemkwaliteit Drentsche Aa & Elperstroom (MDA) met ligging in het Natuurnetwerk Nederland.*
- *Nieuwe meetpunten het Provinciale Meetnet Bodemkwaliteit Landbouw (PMAL) spoedig exact te selecteren en af te stemmen met grondgebruikers. De eerst volgende meetronde vindt reeds in 2018 plaats.*
- *Er wordt daarom aangeraden om op meetlocaties van het Provinciale Meetnet Bodemkwaliteit Landbouw (PMAL) in eerst volgende meetronden voor bodemchemie het bodemprofiel te beschrijven en dan te evalueren hoe de stratificatie voor bodemtype in de actuele situatie uitpakt.*
- *Op afzienbare termijn (3-5 jaar) een analyse uitvoeren van op de beschikbare vegetatiegegevens en abiotische metingen ten einde integraal de toestand ver-thema's te analyseren in het N2000 netwerk en het Natuurnetwerk Nederland binnen de provincie Drenthe. Tot op heden is deze analyse gefragmenteerd uitgevoerd en de forse investering die is gedaan in het verzamelen van gegevens rechtvaardigt een grondige analyse. De resultaten zullen van belang zijn voor diverse beleidsvelden en daarbij belangrijke input geven aan invulling van het natuur- en milieubeleid.*

3. Wat is gedaan met de aanbevelingen van het Rapport van universiteit van Antwerpen uit 2018?
4. De laatste zin van de aanbevelingen: *“De resultaten zullen van belang zijn voor diverse beleidsvelden en daarbij belangrijke input geven aan invulling van het natuur- en milieubeleid”*. Is het college het met de VVD fractie eens dat deze aanbeveling van groot belang is voor de gebiedsgerichte aanpak waar de provincie Drenthe op dit moment mee bezig is?
5. Is het college het eens met de conclusie van stichting Agrifacts dat: Uit metingen in 286 Drentse natuurbodems blijkt dat de hoeveelheid stikstof die de natuur zelf vastlegt, de stikstofdepositie vele malen overtreft? En zo nee, waarom niet?
6. Deelt het college de conclusie van Agrifacts dat het nemen van bronmaatregelen om de depositie te verlagen geen enkele zin heeft? Zo nee waarom niet?
7. Zouden de uitkomsten van de metingen niet nader bestudeerd en geanalyseerd moeten worden om het provinciale stikstof- en natuurbeleid hier op aan te passen?

<https://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2021/06/Verstoring-natuurbodem-grootste-bron-schadelijke-stikstof.pdf>

<http://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2021/06/STAF-nieuwsbrief-juni2021-data-analyse.pdf>

Johan Moes
VVD fractie